

Forum Ecclesiasticum

In Quo Jus Canonicum Universum, Librorum Ac Titulorum Ordine Per Quæstiones Et Responsa, Tam Canonistarum Veterum & Recentiorum, quàm Legistarum, in iis, quæ Utrique Juri, Canonico Et Civili Communia Sunt, Authoritate stabilita, Methodo clara & facili explanantur

Leuren, Peter

Moguntiae, 1720

Quæst. 18. An matrimonium clandestinè, & hinc invalidè contractum inter puberes contineat rationem sponsalium.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73973](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73973)

cujus earum bono maxime consulunt, & specialis majorque reverentia filiorum erga parentes, à quibus, quòd vivant, acceperunt. Quæ ratio in fratre erga sororem, multoque minùs in curatore & tutore locum non habet.

Quæst. 16. An & qualiter subarrhatio annuli sit signum interni consensûs sponsalitiu seu sponsalium.

Resp. Tam et si ex se immissio annuli in digitum alterius ejusdemque acceptatio (quam subarrhationem vocant) ex se non sit tale signum, ut patet, dum ex alia causa. V. G. in signum amoris honesti vel inhonesti fieri possit absque ulla sponsalium intentione, spectata tamen consuetudine, ubi porrectio & acceptatio annuli sponsalia significant, ea exinde contracta in foro externo censentur. Idem est, dum id ex circumstantiis accedentibus colligitur, V. G. si, dum de sponsalibus agitur aut actum est à Titio vel inter utriusque partis amicos utraque parte conscia, porrigatur vel mittatur annulus isque acceptetur; ita cum communi. Abb. in c. fin. de spons. impub. num. 7. & 8. Mascard. de prob. concl. 1024. a n. 2. Menoch. de presump. l. 3. presump. 2. num. 1. & 4. Sanch. l. 1. de mar. d. 22. num. 1. & 3. Castrop. loc. cit. num. 10. Idem erit, seu censentur contracta sponsalia, si annulus mittatur puellæ hunc in finem à patre ex consensu & nomine filii. Quod dictum de subarrhatione, idem dicendum de submissione & acceptatione aliorum munerum seu, ut vocant, jocalium; nimirum quòd per se non sint signum promissionis sponsalitiæ, sed tunc demum, quando præcedunt vel comitantur aliqua verba, actiones aut circumstantiæ, quæ ex usu vel consuetudine loci hanc promissionem denotant. Covar. de spons. p. 1. c. 4. Menoch. Mascard. l. cit. fusè de his agentes.

Quæst. 17. An inter facta, per quæ promissio futuri matrimonii rectè inferatur, aut etiam sponsalia constituuntur, sit matrimonium inter impuberes, aut inter puberem & impubere nulliter celebratum.

1. Resp. Matrimonium tale infert & inducit sponsalia, sive habet vim sponsalium. Sanch. l. 1. d. 21. num. 2. Pont. l. 12. c. 5. n. 4. Castrop. cit. p. 4. num. 3. cum communissima contra Engels. ad tit. de despons. impub. n. 10. & quosdam alios; juxta quod expressè deciditur c. fin. de despons. impub. & c. unico eod. in b. nam licet tales contrahentes, etiam seclusa omni alia lege, expressè solum velint alteri tradere suum corpus ad usum matrimonii, virtualiter tamen intendant, si ex aliquo capite ea traditio effectum non habeat, tradere saltem jus ad traditionem; cum hæc juris traditio in matrimonii contractu imbibatur. Unde meritò præsumit Ecclesiâ, sic contrahentes velle sponsalia contrahere, casu, quo matrimonium contrahere non possint. Quam voluntatem contrahendi sponsalia, aliàs verè & in rigore inclusam in illa voluntate contrahendi matrimonium, & inde ortam dictam præsumptionem ut elidant, & à sponsalibus deobligentur, tam in foro conscientiæ, quam externo, debent habere voluntatem expressam, eamque declarare, se tantum velle matrimonium, & non sponsalia. Neque opponas juxta doctrinam communem Bar. R. P. Leurr. Jur. Can. Lib. IV.

tol. in l. 1. si quis ita. ff. de P. S. n. 5. dum de obligatione contrahenda agitur, si actus non valeat eo modo, quo fit, nullatenus quoque eo modo, quo fieri potest, valeat; cum actus agentium ultra eorum intentionem operari non debeant; l. non omnis. ff. si certum petatur, & in obligationibus sit semper faciendâ strictâ interpretatio. Ad eòque jam, si contractus impuberum, quo matrimonium contrahere volebant, non valet in ratione matrimonii, non valebit quoque in ratione sponsalium, quæ contrahere poterant. Nam vera est hæc doctrina de obligatione, quæ contrahi poterat, si nullo modo contineatur in obligatione attentata tantum, seu nulliter contracta; non verò vera est, si hæc in illa contineatur, quemadmodum sub ista obligatione matrimonii attentata comprehenditur obligatio sponsalium; Castrop. num. 5. ubi quoque alia ratione doctrinam illam Bartoli distingui posse ait, nimirum, ut, dum actu sub eo modo, quo gestus, non valet ex defectu formæ, non valeat etiam sub eo modo, quo geci potuit. Secus, si non valet sub eo modo ex defectu non formæ, sed tantum causæ, quemadmodum contractus matrimonialis inter impuberes non fuit invalidus ratione formæ, sed ratione causæ, seu ratione contrahentium, non habentium legitimam ætatem ad contrahendum matrimonium.

2. Resp. De cætero procedit responsio, tamen si matrimonium illud inter impuberes ab iis contractum clandestinè. Eò quòd Trid. sess. 24. c. 1. de reformat. irritando seu vim omnem auferendo à matrimoniis clandestinè celebratis, quæ de cætero olim erant vera & valida matrimonia, nullatenus à matrimoniis clam celebratis inter impuberes, quæ nunquam rationem veri matrimonii habuerunt, sustulerit vim sponsalium; sed illum contractum reliquit naturæ suæ, vi cujus, ut dictum, includit intentionem saltem sponsalium. Sanch. l. 1. d. 21. n. 5. Castrop. l. c. n. 4. Nav. c. 22. n. 57.

Quæst. 18. An matrimonium clandestinè, & hinc invalidè contractum inter puberes contineat rationem sponsalium.

1. Resp. Primò: Quantum ad rigorem juris attinet, pari modo ob paritatem rationis loquendum de tali matrimonio clandestino puberum ac de matrimonio contracto inter impuberes tanquam probabilius censet Castrop. num. 8. citatis pro hoc Henriq. l. 11. de mar. c. 5. n. 4. Cöninck. d. 24. du. 4. n. 47. Laym. l. 5. tr. 10. c. 1. in fine. & pluribus aliis; eò quòd, ut dictum q. præced. consentiens in matrimonium præsens, eo ipso consentit in matrimonium futurum, dum matrimonium præsens contrahi nequit, & Trident. irritando consensum illum clandestinum præstitum in matrimonium præsens in ratione matrimonii, non irritavit eundem, quatenus ex natura rei se ipso est consensus in matrimonium futurum, seu quatenus constituit sponsalia; cum hæc et si clandestinè contracta valeant.

2. Secundò: Spectando tamen praxin & consuetudinem receptam veriorem esse sententiam oppositam, ait Castrop. l. c. & sic absolute docetur communiter à Sanch. l. 1. de spons. d. 20. n. 3. & 4. Gutt. de mar. c. 11. & de juram. confirm. c. 51. à n. 28. Cevall. comm. contra comm. 9. 604. n. 79. Trid. enim inhibendo annullandoque omnino talem contractum clandestinum matrimonii etiam ab eo separat rationem sponsalium. Quod

ipsum patet à posteriori; cum sic contrahentes nullatenus obligentur persistere in illo contractu, aut ad celebrandum eum validè, hoc est palàm & in facie Ecclesiæ, ac ita ad contrahendum verum matrimonium; adeoque neutri taliter contrahentium adversus alterum concedatur actio; audirentur enim aliàs in foro externo, & cogentur stare promissis, quemadmodum coguntur in impubertate contrahentes seu attentantes matrimonium contrahere, ad illud contrahendum, adveniente tempore pubertatis, ita una parte volente. Adde, quòd quoque hic valeat principium illud allatum à Castrop. pro respons. ad q. preced. nimirum quòd dum actus eo modo, quo gestus, non valuit ob defectum formæ, etiam non valeat eo modo, quo geri potuit, in præsentem autem contractus ille matrimonialis clandestinè celebratus laborat defectu formæ, nempe solennitatis requisitæ.

3. Atque ex his binis responsionibus patet, quid dicendum, dum matrimonium tale clandestinum firmatum est juramento; nimirum spectata praxi juramentum illud nullum esse, utpote adjectum promissioni omnino invalida; spectato verò rigore juris, juramentum illud valere & obligare ad ducendam puellam, non quidem ad ducendam illam vi matrimonii illius clandestini, sed vi matrimonii denuo celebrandi & virtualiter promissi in contractu illo matrimonii clandestini. Castrop. l. c. num. 9.

Quest. 19. An & quando defloratio puellæ ejusque imprægnatio habeatur pro signo sufficiente consensûs sponsalitiî, aut saltem obliget ad ducendam vel dotandam illam.

1. **R**esp. Ad primum: Defloratio puellæ seu habitata cum ea copula per se seu absolute loquendo sine aliis concurrentibus non constituit signum sufficiens consensûs sponsalitiî, & ne quidem infert præsumptionem contractorum sponsalium; cum ea frequentius & plerumque haberi soleat ex libidine absque ulla promissione aut etiam animo ineundi matrimonii. Si verò unà cum copula concurrant verba aliave signa dubia animi & promissionis factæ de ducenda illa, unà cum dictis signis signum sufficiens in foro externo constituit præsumendi copulam habitam dicto animo & cum promissione matrimonii futuri, adeoque hoc ipso contracta sponsalia, & consequenter sufficit ad condemnandum absolute reum ad nubendum ei, tamen in foro interno ad hoc non tenetur, si reipsa animum talem non habuerit. Menoch. l. 1. præsump. 1. Perez. de matr. l. 12. §. 4. Gobat. tr. 10. cas. 2. num. 6. & alii, quos citat & sequitur Reiffenst. h. r. num. 67. & 68. Arg. c. si is, qui fidem. 30. h. r. ubi etiam in talibus circumstantiis contractum præsumitur matrimonium, adeoque multò magis sponsalia. Fovente etiam hanc præsumptionem, quòd puellæ aliàs honestæ vitæ non censeantur præbere sui corporis usum ante contractum matrimonium, & si id faciant, non nisi suo sponso & sub spe futuri matrimonii; elidente è contra penitus quòd ad forum etiam externum hanc præsumptionem, si puella honesta non sit, sed prostituta libidinis seu exposita pluribus, & exinde diffamata & suspecta.

2. Resp. Ad secundum primò: Si citra contracta sponsalia factamve promissionem absque vi vel

fraude vel metu injustè incusso, item absque precibus & blanditiis importunis liberè consentientem quis defloraverit, aut etiam imprægnaverit, vel priùs corruptam carnaliter cognoverit, in conscientia eam nec ducere, nec dotare tenetur; non ratione promissionis; quia ut supponitur, ea facta non est. Nec ratione injuriæ illatæ; utpote quæ liberè consentienti non inferitur; & jura ratione deflorationis aut stupri restitutionem seu satisfactionem imponentia loquuntur solum de seducendo & decipientibus, ut patet ex c. 1. & 2. de adulter. & stupr. ita Less. l. 2. c. 20. dn. 1. & 2. Nav. in man. c. 16. n. 11. Barb. ad cit. c. 1. n. 2. Pirh. h. r. n. 49. Reiffenst. n. 70. In foro tamen externo tenetur eam ducere vel dotare; quia puella honesta censetur non consensisse liberè, sed vi vel dolo aut importunis precibus seducta, juxta l. 1. c. de rapta Virg. ita Anchor. in c. 1. de adul. & stupr. Barb. ibid. n. 3. de Lugo de 7. & 7. d. 12. §. 1. n. 2. Gutt. qq. can. 9. 37. num. 11. Reiffenst. h. r. n. 70. & 85.

3. Resp. Ad secundum secundò: Si autem puellam defloravit vi, dolo, metu injustè incusso, & jam absque facta ei spe matrimonii, tenetur deflorator tam in foro interno, quam externo eam ducere aut sufficienter dotare, ita cum communissima & certa juxta c. 1. de adul. & stupr. Barb. ibid. à n. 7. Nav. l. c. n. 17. Less. l. c. n. 10. Sylv. l. c. v. Luxuria. n. 5. Mol. Abb. & Canonistæ passim. Siquidem omnis injustè damnificans (qualiter dicto modo puella damnificatur) tenetur refarcire damnum, quod in hoc casu aliter refarcire nequit, quam ducendo à se defloratam, vel ita dotando, ut æquè honestas nuptias consequi possit, ac si deflorata non esset. Ad idem tenetur, saltem in foro externo, qui importunis precibus & blanditiis aut muneribus ad copulam secum habendam induxit puellam. Nav. l. c. Gutt. l. c. n. 15. Less. l. c. c. 10. n. 4. Pirh. h. r. num. 50. si enim expressè statuitur per textum cit. c. 1. de eo, qui cum puella à se seducta dormierit; communi verò usu & intelligentia (secundum quam verba legum semper accipienda. Arg. c. ex literis. it. l. h. r. & L. Labeo. ff. de supell. legat.) seducere puellam dicitur non tantum, qui fraude & dolo, sed & qui eam importunis precibus & blanditiis ad consensum inducit. Neque etiam necessàriò requiritur ad ducendam illam, ut puella illata injuria, sed sufficientes sollicitationes & suasiones instantè factæ & importunè. Nev. n. 16. arg. l. 1. de rapta Virg. utpotè quæ etiam metui æquiparantur, ut Gutt. l. c. arg. l. 1. c. ne filius pro patre, junctâ Gl. v. extorta. præsertim si adhibita à Principe, aliove Superiore aut magno Benefactore, cui sollicitanti importunè puella ex metu reverentia non audeat resistere, ut Molin. de 7. & 7. tr. 3. d. 106. num. 1. Pirh. l. c. Secus tamen est quòd ad forum internum, dum puella seducta æquè commodas nuptias consequi potuit, uti semper contingit, dum defloratio manet occulta imprægnatione non secuta; cum tunc ad nihil teneatur deflorator, neque ratione damni illati, utpote quod vi talis occultationis evitatur, virginitas etiam violata sit irreparabilis; neque vi dispositionis; cit. c. 1. utpote quæ ad executionem requiritur Judicis sententiam, quæ ferri nequit, quamdiu defloratio occulta. Gutt. loc. cit. num. 25. Quòd si tamen deflorata contra defloratorem, uti potest, agit, & Judex (uti debet, etiam dum nihil præter deflorationem ipsam passâ est damni; cum lex illa de ducenda